

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
İkili Siyasi İŐler Genel M¼d¼rl¼Đ¼
(APGM)

7/75870
9269

Sayı : Z-54110102-610-35436900
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Sn.Ömer
Faruk GergerlioĐlu/7/75870

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi : 22.12.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1137129 sayılı yazıları.

Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk GergerlioĐlu'nun ilgi'de kayıtlı 7/75870 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ekte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.



Mevlüt ÇAVUŐOĐLU
DıŐiŐleri Bakanı

Ek: 1



T.C.

DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI

(2023/35436900 sayılı yazının ekidir)

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU'NUN 7/75870
ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YANIT**

Basında yer alan bilgide: "Çin'de Sincan'ın Urumçi kentinde çıkan yangında 10 kişi öldü. Çin'de Sincan'ın Urumçi kentinde karantinadaki apartmanda çıkan yangında 10 kişi öldü. Dışışleri Bakanlığı, ölümlere ilişkin Çin makamlarından izahat istedi. Çin devlet medyasındaki haberlere göre, dün, merkez ilçe Tianşan'da bir apartman kompleksinde saat 18.00'de yangın çıktı. Apartmanın 15. katında başlayan yangın 17'inci, dumanlar ise 2'inci kata kadar ulaştı. Dumandan etkilenen 10 kişi hayatını kaybetti. Dışışleri Bakanlığı'nın konuya ilişkin yaptığı yazılı açıklamada, Çin'in Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nin merkezi Urumçi'de çıkan yangında hayatlarını kaybedenler ve yaralananlar olduğunun derin üzüntüyle öğrenildiğini bildirdi. Açıklamada, bu elim hadise nedeniyle Türkiye'nin taziyeleri iletilirken yaralılara acil şifalar dilendi. Açıklamada ayrıca "Yangının çıkış nedenine ilişkin kamuoyunun aydınlatılmasını bekliyoruz." ifadesi kullanıldı. Çin'in Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nin merkezi Urumçi'de karantina altında olduğu iddia edilen apartmanda çıkan yağında, 10 kişinin hayatını kaybettiği bildirilmişti. Yangının çıktığı apartmanda yaşayanların karantina nedeniyle evlerini terk edemediği, itfaiye ekiplerinin metal bariyer ve engellerle çevrili komplekse giremedikleri için yangına zamanında müdahale edemediğine ilişkin iddialar, protestolara dönüşen tepkilere yol açmıştı, itfaiye ekipleri ancak 3 saatte yangını söndürebildi. Sosyal medyada, binanın Kovid-19 salgını nedeniyle karantina altında olmasından ötürü apartman sakinlerinin içeride mahsur kaldığı paylaşımında bulunulurken, tedbirler nedeniyle itfaiyenin de bölgeye geç ulaşmasına tepki gösterildi. Yetkililer, bölgenin "düşük riskli" kontrol bölgesi olduğunu, dolayısıyla apartmanda yaşayanların dışarı çıkabileceğini ileri sürerken, salgın kontrolüne ilişkin veri tabanlarında ilçenin hala "yüksek riskli" olarak nitelendiği görüldü. Çok sayıda yerleşimde "karantina" tedbirleri uygulanıyor. "Yüksek riskli" bölgelerde yaşayanlar karantinaya alındıklarında evlerini terk edemiyor. Sincan Uygur Bölgesi'nin başkenti Urumçi'de ağustos başından bu yana çok sayıda yerleşimde "kısmi karantina" tedbirleri uygulanıyor. Vakaların nüfusa oranla az olmasına ve büyük bölümünün hastalık belirtisi göstermemesine rağmen Çin, "sıfır vaka" olarak adlandırılan katı salgın kontrol tedbirlerini uygulamaya devam ediyor. Kovid-19 vakaların ortaya çıktığı yerde bastırmayı ve bulaşma zincirini kesmeyi hedefleyen strateji, karantina, seyahat kısıtlamaları, toplu testler, imalat, ticaret ve hizmetler sektöründeki işletmelerin faaliyetlerinin kısıtlanması veya kapalı devre sürdürülmesi gibi katı ve geniş ölçekli tedbirleri gerektiriyor. Halkın hareket serbestisini ve günlük yaşamlarını kısıtlayan karantina tedbirleri, temel ihtiyaçlara ve sağlık bakımına erişimde yaşanan sıkıntıların yanında yol açtığı insani felaketler nedeniyle tepki görüyor." ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

1- Yukarıda bahsi geçen iddialar doğru mudur?

2- Eđer bu iddialar doğruysa bakanlığınıza Çin Halk Cumhuriyeti tarafından konu ile ilgili bilgi verilmiş midir? Eđer bilgi verilmişse Çin Halk Cumhuriyeti'nin tarafınıza yaptığı açıklama kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?

3- Çin Halk Cumhuriyeti'nde yaşayan Uygur Türkleri'nin yaşam, eğitim, sağlık ve adil yargılanma hakları ile ilgili çalışmalarınız var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?

4- Son 5 yılda Çin Halk Cumhuriyeti'nde kaç Uygur Türkü hayatını kaybetmiştir? Hayatını kaybeden kişilerin ölüm sebepleri nelerdir?

CEVAP:

Çin Halk Cumhuriyeti'nin (ÇHC) Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nin başkenti Urumçi'de 24 Kasım 2022 gecesi meydana gelen yangın hakkında Bakanlığımızca 26 Kasım 2022 tarihinde yapılan açıklamada kamuoyunun aydınlatılması beklentimiz ifade edilmiştir. Aynı talep ikili düzeyde de Çin makamlarına iletilmiştir.

ÇHC makamlarınca yapılan açıklamalarda, sözkonusu yangının binadaki bir elektrik prizinden kaynaklandığı belirtilmiştir.

Uygur Türkü soydaşlarımızın, huzur ve refah içinde yaşamlarını sürdürmelerine, temel hak ve özgürlüklerinin korunmasına önem atfediyor, bu yönde gerek ikili düzeyde gerek uluslararası platformlarda beklenti ve hassasiyetlerimizi her vesileyle vurguluyor, bu konuyu en titiz şekilde yakından takip ediyoruz.